

Celou tuto scénu jsem pozoroval několik minut i s kolegou Vladimírem Henebergem a Adolfem Goebelem, který její průběh zaznamenal i videokamerou. Vše nasvědčuje tomu, že šlo o mláďata jednoho páru slípek zelenonohých ze dvou hnízdění. Starší mláďata, již vyspělá se starala o své mladší sourozence ze druhého hnízdění

za občasného dohledu rodičovského páru. To již publikoval i HUDEC A KOL. (2005) s tím rozdílem, že uvádí „Mláďata nenásledují starší sourozence nijak trvale, více se drží rodičů“. Ve výše uvedeném případě se rodičovský pár vzdaloval poměrně daleko od obojích mláďat.

Trojí hnízdění sýkory koňadry (*Parus major*) v jednom roce

Three broods of Great Tit (Parus major) in one season

Karel Zvářal ¹⁾

¹⁾ Dukelská 3980, 760 01 Zlín, Česká republika

ZVÁŘAL K. 2007–2008: Trojí hnízdění sýkory koňadry (*Parus major*) v jednom roce. *Three broods of Great Tit (Parus major) in one season*. Zprávy MOS 65–66: 108–109.

Autor popisuje trojí hnízdění sýkory koňadry v jedné budce v roce 2006 ve Zlíně. První vejce bylo snešeno mezi 1.–3. dubnem, poslední mládě ze 3. hnízdění opustilo budku 27. července.

The three broods of one pair of Great Tits from the same nest box is described. The first egg of the 1st brood was laid between April 1–3, the last nestling from the 3rd nesting left nest box on July 27th. There are 118–120 days between these two dates.

Keywords: Great tit, three nesting

ÚVOD

Sýkora koňadra patří mezi naše nejhojnější pěvce. Hnízdí v rozličných dutinách na stromech i na stavbách, ve schránkách na dopisy nebo v plotních kovových trubkách. S oblibou obsazuje ptačí budky s otvorem větším než 30 mm. Její hustota se dá vyvěšováním budek mnohonásobně zvětšit, zvláště v mlazinách nebo nízkokmenných sadech.

Výrobou a vyvěšováním budek pro pěvce se zabývám intenzivně přes 20 let. Za tu dobu jsem instaloval cca 800 budek, v nichž je sýkora koňadra nejčastějším obyvatelem. Budky v hnízdění sezóně kontroluji pouze příležitostně, všechny kontroluji a čistím až na podzim.

Ve svém bydlišti v městské čtvrti mám rovněž rozmístěno několik budek, z nichž jedna je u frekventované cesty na topolu ve výšce 5,5 m, přímo nad kontejnerem pro pevný domovní odpad. Proto jsem také zaregistroval hnízdění v dubnu 2006, které se mi zdálo vzhledem k dlouhé zimě velmi časně. Sýkory však celou zimu navštěvovaly krmítka se slunečnicí, takže byly v dobré kondici. Dne 13. 5. 2006 poskakovalo na cestě mládě koňadry, které jsem odnesl k patě kmene. Druhý den (14. 5.) tam již nebylo, zatímco staří ptáci ještě krmili v budce zbylá mláďata. 15. května již byl v budce klid a sýkory nebylo slyšet ani v okolí. 20. 5. jsem viděl samici koňadry, jak nese do budky mech, z čehož jsem usoudil, že zahnízdí

podruhé. 21. 6. jsem slyšel hlasité pískání mláďat. Za několik dní byl již v budce klid. Proto mne velmi překvapilo zjištění, když 19. 7. jsem z budky opět slyšel pískání mláďat. Donesl jsem žebřík a zjistil 3 mláďata stará asi 10 dnů a jedno vejce. Krmení probíhalo v budce až do 27. 7., druhý den byla již mláďata mimo budku.

Kolik bylo mláďat v prvním a druhém hnízdění mi není známo, lze však předpokládat průměrný počet vzhledem k intenzivním příletům obou rodičů. Zda se jednalo o tutéž samici nemohu potvrdit, samce jsem však dobře identifikoval podle charakteristické balalajkové melodie („trrlin-trrlin“), který je pozorován na lokalitě minimálně čtvrtý rok. Opakované hnízdění stejného páru tak lze předpokládat.

Odpočtem jsem odhadl začátek inkubace první snůšky okolo 10. 4., tzn., že první vejce snesla samice v první dubnové dny. Mezi snesením prvního vejce v první snůšce a vyletěním mláďat z třetího hnízdění tedy uplynulo asi 118–120 dní. Trojí hnízdění v jednom roce naše literatura neuvádí (HUDEC A KOL. 1983), KLUYVER 1952 IN CRAMP 1985 uvádí 3 snůšky

jako vzácné. Zajímavé bylo, že v dubových porostech vzdálených asi 500 m zahnízdily koňadry jen jednou, přičemž obsazeny byly jen 2 budky z 8 umístěných v rozestupu 50–60 m. Na topolech, kde byla instalována zmiňovaná budka, byla na jaře patrná vysoká početnost pomalu létajících dospělců (imága) černě zbarveného hmyzu o velikosti asi 15 mm. Koňadry je intenzivně sbíraly na větvích v okolí do vzdálenosti 30–40 m od budky. Tento fakt, tj. dobrá potravní nabídka zřejmě umožnila trojí hnízdění ptáků. Nakolik je to vzácný úkaz se lze toliko dohadovat, neboť např. v roce 1983 jsem v poslední srpnové dekádě pozoroval koňadru krmící mláďata v plotní trubce na lokalitě Pindula (okres Zlín). Tento termín by rovněž nasvědčoval třetímu hnízdění.

LITERATURA:

CRAMP S. 1985: Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. Oxford University Press, London.

HUDEC, K. A KOL. 1983: Fauna ČSSR, Ptáci – Aves III/I, Academia Praha.